

PIETU AMERIKOS

ZINIOS

Correo
Argentina

Tarifa Reducida

CONCESION 914

PIETU AMERIKOS ŽINIOS
Argentinoje metams \$ 3, pu-
sei met. \$ 2. Lietuvoje \$ 4.

Redakcija ir Administracija
Fraga 115, Piñayro
AVELLANEDA
BUENOS AIRES
Telefonas: u. r. 22 - 9476

Tautiškos Minties Savaitraštis

Argentino Lietuvos Tautinių
Organizacijų organas

Redaktorius Kazys R. Kliauga

Organo Oficial de la Colectividad
Lituana en Argentina

VIII Metai Nr. 43 (488)

Avellaneda, 22 d. Spalių — Octubre 1938 Metai

Num. kaina 10 cent.

LIETUVOS SPAUDOS ĮSTATY- MAS

Sekmadienio „La Prensa“ pa-
talpino dvi telegramas iš Lietuvos.

Pirmoji, United biuro, praneša
kad Kaune, šestadienį, buvo ilgi
ir karšti debatai; galop nusitarta
pavesti specialiai komisijai isstu-
diuoti pataisos projektą, valsty-
bės apsaugos įstatymui.

Priduriama, kad Klaipėdos kra-
što delegatai, kuo daugiausia prie-
šinosi projektui, nes jie įrodinėja,
jog įstatymo suformuliavimo bū-
das nepanaikina dabartinį karo
stovį jų teritorijoje.

PRATESTOS ŽYDAMS PABE- GELIAMS VIZOS

Kita, taip pat United telegra-
ma iš Kauno praneša, kad Lietu-
vos vyriausybė, atsižvelgdama į
Evian Komiteto tarpininkavimą
pratęsė turizmo vizą iki 1939 m.
sausio 15 dienos, šimtadvilki-
m vokiečių žydų, kuriems grėšė iš-
tremimas, nes vizos pasibaigė spa-
lių 15 dieną.

PALESTINOJ VIS NERAMU

Palestinoje neramumai, ir tie-
siog revoliuciniai veiksmai, ku-
riuos sukėlė arabai, nei kiek nesil-
liauja, bet priešingai, kas kart
labiau plečiasi.

Štai trečiadienį Tiberiades ra-
jone arabai susirėmė su britų ka-
riuomene, bet buvo priversti pa-
bėgti palikdami daugiau trisde-
šimties užmuštų.

Haifos mieste buvo užpulta žy-
dų policininkų patrolė. Užmuštas
vienas o kitas pavojingai sužeis-
tas. Lydijoj sudeginta kariuome-
nės maisto sandėlis, o Jeruzalėj
arbai įsiveržė į kelias admin. stra-
tyvines įstaigas, kurias norėjo pa-
degti, bet buvo priversti pasi-
šalinti.

Tikromis žiniomis tikrinama,
kad Belen, Jerico ir kiti miestai,
su plačia apylinke, randasi visuo-
tinoje arabų įtakoje.

Siūloma įvairūs būdai esami
padėčiai sunormalizuoti. Daugiau
siai kalbama, apie Palestinos pa-
dalimą tarp arabų ir žydų, bet
tas projektas sutinka visur didė-
lį pasipriešinimą, ne tik Palestino-
je bet ir Anglijoj.

LIETUVA KEIČIA SAVO POLITIKĄ

Telegramos iš Kauno praneša, kad šiuo laiku Kaune posėdžiauja visi
Lietuvos užsienių ministrai vadovaujant ministrui pirmininkui kun. Mironui, kur
taria nusi dėl pakeitima Lietuvos užsienio politikos. Lietuvos politika būsianti
nugręžta nuo Rusijos, Anglijos, Prancūzijos ir kitų demokratių valstybių, o
pasukta į Romos — Berlyno ašį.

Paskutinėmis dienomis vietos spaudoje buvo pasirodę iš Paryžiaus te-
legramų, kur sakoma, kad Lenkija su Vokietija ruošiasi pasicalinti Lietuvą,
neva Čekoslovakijos ir Danijos sąskaiton. Vėliau tos telegramos buvo tų pa-
čių vokiečių telegramų agentūros atsauktos dar pridėdant, kad paskutiniu lai-
ku Lietuvos ir Vokietijos santykiai pagerėjo.

Iš Visur

Lenkijoj. — Varšuvos mieste, prieš žydišką ak-
cija smarkiai pasikartojė. Pirmą kartą manifes-
tantai įėjo žydiškan rajonon ir apmušė daugelį
žydų. Nekurie jų buvo pavojingai sužaloti. Poi-
cija turėjo daug vargo, kol atstatė ramumą.

Anglijoj. — Sulig Darbo ministerijos paskelb-
tos statistikos, iki rugpiūčio 12 d. siekia 1.798.618
asmenis, tai yra 39.376 daugiau negu iki rugsėjo
15 dienos, ir 459.414 daugiau kaip iki 1937 m.
rugpiūčio mėn.

Ispanijoj. — Nuo pat dešimtos valandos ryto
Barcelonos miestas ir uostas buvo nepaliaujamai
bombarduojamas iš hidroplanų. Padaryta nema-
žai materialinių nuostolių. Taip pat buvo daug iš-
mesta duonos bandelių. Gi Valencijos uostą taip
pat aplankė nacionalistų aeroplanai ir išmetė aš-
tuoniasdešimt bombų, kurios sunaikino keliolika
namų ir sukėlė gaisrą keliose miesto dalyse.

Čekoslovakijoj. — Vyriausybė suteikė Slovaki-
jai pilną autonomiją, naujosios Čekoslovakijos po-
litinėje struktūroje. Pirmoji Slovakų vyriausybė
susidarė Bratislavijoje pirmininkaujant p. Jodef
Tiso, dabartiniam slovakų partijos vadui. Slova-
kija dabar turės savo seimą. Pirmas vyriausy-
bės darbas buvo panaikinimas komunistų parti-
jos, kuri nuo šios dienos laikoma nelegali visa-
me Slovakijos krašte.

Nacionalistų Ispanijoj. — Nacionalistų vyria-
usybė pranešė, kad iš Šiaurinių Valstybių, kurios
dar nepripažino Burgos valdžią, pirmoji tai pada-
rė Norvegija, kuri pasiuntė savo atstovą Ispani-
jon.

Čilėj. — Ūkio Produktų Eksportavimui Taryba
patarė ūkininkams sumažinti česnakų produkci-
ją, kad tuo būdu palaikyti to produkto kainą, ku-
ri paskutiniu laiku žymiai nusmuko.

Draugija Užsienių Lietuvos Renti kiekvienu metų vasarą į Gelgaudiškio
dvarą sukviečia užsienių lietuviukus vasaroti. Šiemet tenvasarojo 80 vaikų iš Lat-
vijos ir iš Prancūzijos, atvaizde matome vaikčius su savo mokytoja ir gletėjais.

P. R. Skipičio paskaitos pasiklausius.

Pereitą sekmadienį spalio mėn. 16 d. José Verdi salione įvyko Užsienio Lietuviams Remti Draugijos ir Pasaulio Lietuvių Sąjungos pirmininko paskaita. Žmonių prisirinko virš tūkstančio. Prelegentas kalbėjo pusantros valandos. Paskaita buvo labai įdomi. Kalbėjo apie Lietuvos ekonominę ir kultūrinę pažangą, patiekdamas plačius statistikos duomenis. Paskaitą davusi labai gera įspūdi,—buvusi tautinio pobūdžio. Paskaita buvo pradėta koncertine dalimi, kurią beveik išimtinai užpildė komunistų Liaudies Teatras. Ant scenos moterys užlipo persijuosusios raudonomis juostomis ir apsikaisusios raudonomis rožėmis, tik vyrai šiuo kartu buvo be raudonų kaklaraiščių. Komunistai šiuo kartu jau nebedainavo Trauk perkūne (visus buržujus) ir Ateis laikas (kada nebebus buržujų), kaip kad atsitiko 1937 metais 9 SPALIO PAMINEJIME. Mažesne dalimi atliko balsiečių choras. Geriausių įspūdį darė mokyklų mokinių šokiai. Paskaitai pirmininkavo Blavieščiūnas. Kiekvienas žmogus, kuris save gerbia, niekad nelips ant scenos su panašia iškalba. Jau toks nebesugebėjimas kalbėti! Vėliau ant scenos pasirodė ir Blavieščiūno sudaryta taryba, kurios jis yra nuolatinis pirmininkas, o Aukštuolis garbės pirmininkas. Prieš pradėdamas p. Skipičiui skaityti paskaitą, kiekvienas Blavieščiūno tarybos narys panorė pasveikinti DULR ir PLS pirmininką p. R. Skipičį. Čia ir pasirodė tragediška dalis. Kiekvienas kalbėjo kurios nors organizacijos vardu, nežiūrindamas, kad kai kurios organizacijos ir susideda po tą vieną asmenį kaip kad ekonominė draugija, žydų draugija ir kit. Tarybininkai, vietoje sveikinti, pradėjo aktyviai mitinguoti. Pradėjo verkšlenti apie koncentracijos stovyklas, prašė gelbėti Lietuvą „nuskriaustuosius“ ir pan. Visi komunistai mitingavo. Jie kalbėjo Liaudies Teatro, Talkos, Momento ir sporto klubo vardu. Moderuotas komunistas Rysselis užgiedojo apie Lietuvį Namų „vagystes“. Atsakydami Rysseliui į klausimą norėtume pabrėžti, kada tautininkai perėmė Lietuvį Namus iš katalikų, jos archyvuose rado Jurgio Rinkevičiaus raštą, kuriame buvo sakoma, kad jis būdamas Kauno miesto nuovados viršininku, turėjo valstybės gynėjo įsakymą gaudyti Rysselį, kaipo nunešusį Kauno miesto mokesčių inspekcijos 6.000 litų ir sargo 400 litų. Tokiu būdu, Rysselis pirmiau privalėtų atsilyginti Lietuvoje, o paskiau kalbėti apie Lietuvį Namus.

P. R. Skipičis į šiuos „sveikinimus“ labai vykusiai atsakė, pabrėždamas, kad jaudintis dėl koncentracijos stovyklų nėra reikalo, kalinių labai maža. Juk, pagaliau, nėra valstybės, kuri neturėtų kalėjimų.

Dabar galime daryti savo išvadas. Visi mitingariai yra Blavieščiūno tarybos nariai. Visi yra jo patikimi. Momento redaktorius net per daug švaistėsi po sceną. Kodėl gi, būtent, negalima prileisti, kad šie mitingavę su Aukštuoliu—Blavieščiūno žinia?! Ar gi jau pirmą kartą šitaip pasitaiko? Juk Blavieščiūnas ir viešoje vietoje nesivaržo poranka vaikščioti su Baltušniku ir net yra Blavieščiūno sudarytos tarybos sekretorius. Baltušniko Momentas rašo, kad visa Lietuva yra vagių kraštas, o pats prezidentas yra ilgapirščių vadas. Neviskas mums patogus pakartoti, kas buvo parašyta prieš Tautos Vadą Smetoną ir gen. Čapliką tų asmenų, su kuriais Aukštuolis—Blavieščiūnas palaiko geriausius santykius. Ne tik per Momentą Blavieščiūno draugai šmeižia ir įvairiais būdais biauroja Lietuvą, jos Prezidentą, bei Tautinę Vyriausybę, bet ir per savo Liaudies Teatrą. Ar gi nesame matę scenoje, kaip Liaudies Teatro „artistai“ biauroja mūsų Vyriausybės narius. Ir visa tai Aukštuolis—Blavieščiūnas ne tik toleruoja, bet ir proteguoja. Daug kartų esame matę, kaip Aukštuolis ir Blavieščiūnas viešai sveikino Liaudies Teatro artistus už „gerą vaidinimą“. Tur būt, mūsų Pasiuntinybės ponams patinka matyti mūsų bolševikų perstatytus Lietuvos kalėjimus, valdininkų „žiaurumą“, politkalinius, jų sušaudymą, atsisveikinimo kalbas ir t. t. Quo vadis, ponai?

Skaityk ir platink didžiausį Pietų Amerikos laikraštį „Pietų Amerikos Žinias“ Metams pro numerata 3 pesai, Lietuvon 4 pezai.

COMPANIA MARITIMA BELGA (Lloyd Royl) S. A.

Laivokartės ten ir atgal iki Kauno

Kainomis Kuo Žemiausiomis

KVIETIMAS IŠ LIETUVOS

Laivai išvyksta kas 15 dienų

PIRMIEJI IŠVYKS

Laivokartės į Lietuvą 3 klases \$ 310

Atsikvietimui iš Lietuvos \$ 340

Av. L. N. Alem 491 - 95 Bs. As.

U. T. Retiro 5274 ir 5275

Agentai MONTEVIDEO mieste
Christophersen y Cia
25 AGOSTO 358, Montevideo

Agentai ROSARIO mieste
J. C. Lea
SANTA FE 1378 Rosario

DRAUGIŠKAS PRANEŠIMAS

Geriausias kursas

TAMSTOS PINIGINEMS PERLAIDOMS
siunčiamoms jūsų giminėms

Didžiausias saugūmas

TAMSTOS INDELIAMS MŪSŲ
TAUPOMOJ KASOJE

Kainos be konkurencijos

LAIVOKARTEMS Į LIETUVĄ IR ATSI-
VIETIMUI IŠ TEN
visomis laivų Kompanijomis

Ta yra nauda kurią teikia Tamstai
LIETUVIŲ SKYRIUS

Banco Holandès Unido

Buenos Aires Skyrius

Centrale Įstaiga:
Bme. Mitre 234
kamp. 25 de Mayo

Agencija Nr. 1:
Corrientes 1900
kamp. Río Bamba

PINIGINES PERLAIDOS Į LIETUVĄ papigintomis per
siuntimo išlaidomis ir be auktesnės mokesnio už oro pašta.

LAIVOKARČIU PADEAVIMAS į Lietuvą ir atsikvieti
mui iš ten pigiausiomis kainomis ir ant geriausių laivų

Lietuvis Juridinis Patarėjas

P. Dumbravas

Dirba garsioj advokatų O. G. arzen Funes ir Dr.
Cordero sfudijoje. Veda įvairias bylas ir teikia patarimus.
Raštinė atdara nuo 10 iki 12 val. ir nuo 14 iki 19 val
Patarimai veltui.

TUCUMAN 1475 piso 2. B.

Buenos Aires

U. T. 38—9406

IŠ LIETUVOS

UŽ ARKLI MUŠIMĄ 50 LITTŲ

Vienas pilietis važiuodamas su sunkiu kroviniu į Parodos gatvės kalną Kaune smarkiai mušė arklį. Už tai policija jam surašė protokolą ir iškėlė bylą. Kauno apylinkės teismas šį žiaurųjį pilietį nubaudė 50 litų arba 5 paras arešto.

BRANGIAI MOKA UŽ OBUOLIUS

Krekenavos ap. sodų nuomininkai už geros rūšies vaisius moka brangią nuomą — net iki 50 Lt. už 1 vaismedžio vaisius.

***

LENKAI NELEIDO SKRISTI Į VILNIŲ

Amerikos lietuviai lakūnas Pov. Šaltenis norėjo lėktuvu aplankyti Vilniaus kraštą, tačiau lenkų oficialios įstaigos skridimui nedavė leidimo.

DEGĖ KLAIPĖDOS TRAŠŲ FABRIKAS

Rugsėjo 4 dieną po piet Klaipėdos trašų fabrike „Union“ kilo gaisras. Gaisras greit plėtėsi, nes visur buvo pilna įvairių chemikalų. Gesinti buvo nepaprastai sunku. Vienas ugniagesis įkrito į chemikalų statinę ir sudegė. Keli kiti ugniagesiai sunkiau ir lengviau sžeisti. Vienas fabriko pastatas visiškai sudegė. Tačiau kai kurie pastatai ir daug žaliavos liko. Fabrikas, kaip informuoja iš KKLai-pėdos, buvo apdraustas. Jis priklauso vienai akcinei b-vei, kurios akcijų daugiausia turi štetino pramonininkų trestas. Fabrikas ligi šiol gamino daugiausia Lietūkio užsakytas trašas. Del gaisro fabrike darbas tik dalinai būsias nu-

trauktas; gamyba eisianti likusiuose pastatuose.

Kilus gaisrui, buvo pavojus ir kitiems aplinkiniams fabrikams, ypač degtukų šiaudelių fabrikui, jo. Nuostoliai dar neapskaičiuoti.

ĮVYKDYTA MIRTIES BAUSMĖ

Kilęs iš žemaičių krašto plėšikas Jonas Navickas buvo padaręs eilę žmogžudybų Didžiojoje Lietuvoje ir Klaipėdos krašte. Mirtį jis buvo nuteistas ir Klaipėdos autonominio ir Didž. Lietuvos teismų. Rugsėjo 9 d. rytą J. Navickui įvykdyta mirties bausmė, nunuodijant jį dujų kameroje.

ATVAŽIAVO SŪNŲ VADUOTI IŠ KALĖJIMO

Iš Paryžiaus į Kauną atvyko žydas Gilinskis, nuteistojo penkeriems metams s. d. kalėjimo Giršo Gilinskio tėvas. Kaip žinia, Gilinskis, kuris yra labai turtingas žmogus, nori sudėti didelę sumą pinigų, kad tik jo sūnus būtų už užstatą paleistas iš kalėjimo. Giršo Gilinskio byla apeliaciniuose rūmuose bus sprendžiama spalio mėnesį.

BAISUS ATTSITIKIMAS

Lietuvoje išsidirbo atskiras darbininkų luomas, kuriuos žmonės pavadino „zimagorais“. Piliečiai, dažnai jaunikaičiai, atsiskyrę nuo savo šeimos, uždariauja prie plentų, geležinkelių, melioracijos darbų ir t. t. Prisiklausę pragaro pamokslininkų, išsižada tikėjimo ir žmoniškų jausmų, tampa kone žvėrimis...

Taip atsitiko su jaunikaičiu J

SLĖNIŲ JOVARAS

Kada gyvenimas prasideda...

***

Aš džianguios pasauliu, gėriuos kai paukšte tai dainas lieja, norėdami, kad aš jų klausyčiaus...

Tu verki, bari kam ramybę ardo paukščių dainos..

Mano veidas visad linksmas, kad tu tik viena pranti mano dainas ir kurių tik viena teprasai...

Mano dainos linksmos, lyg pačių paukštelių, tik geriau paklausk...

Mano didžiausias troškimas tave išmokyti gėrėtis prigimtimi, kurią tu ligi šiolei peikei...

***

Kodėl tavo gyvenime viskas aukščiau už dienos rūpesčius?..

Tavo akys nors nešarotos, bet visada pilnos nepaprasto spindėjimo...

Tavo veido bruožuos kažkas nežimiška ..

Tave išvydęs pakylu aukščiau visko ir noriu tavyje savo Viespačio žymes atrasti, kurios tave išdavė...

Tu netikėk visada mano žodžiais, nes aš pats nežinau ką kartais kalbu...

Pukevičiu iš Aukšta - Trakių kaimo Pušaloto parapijoj.

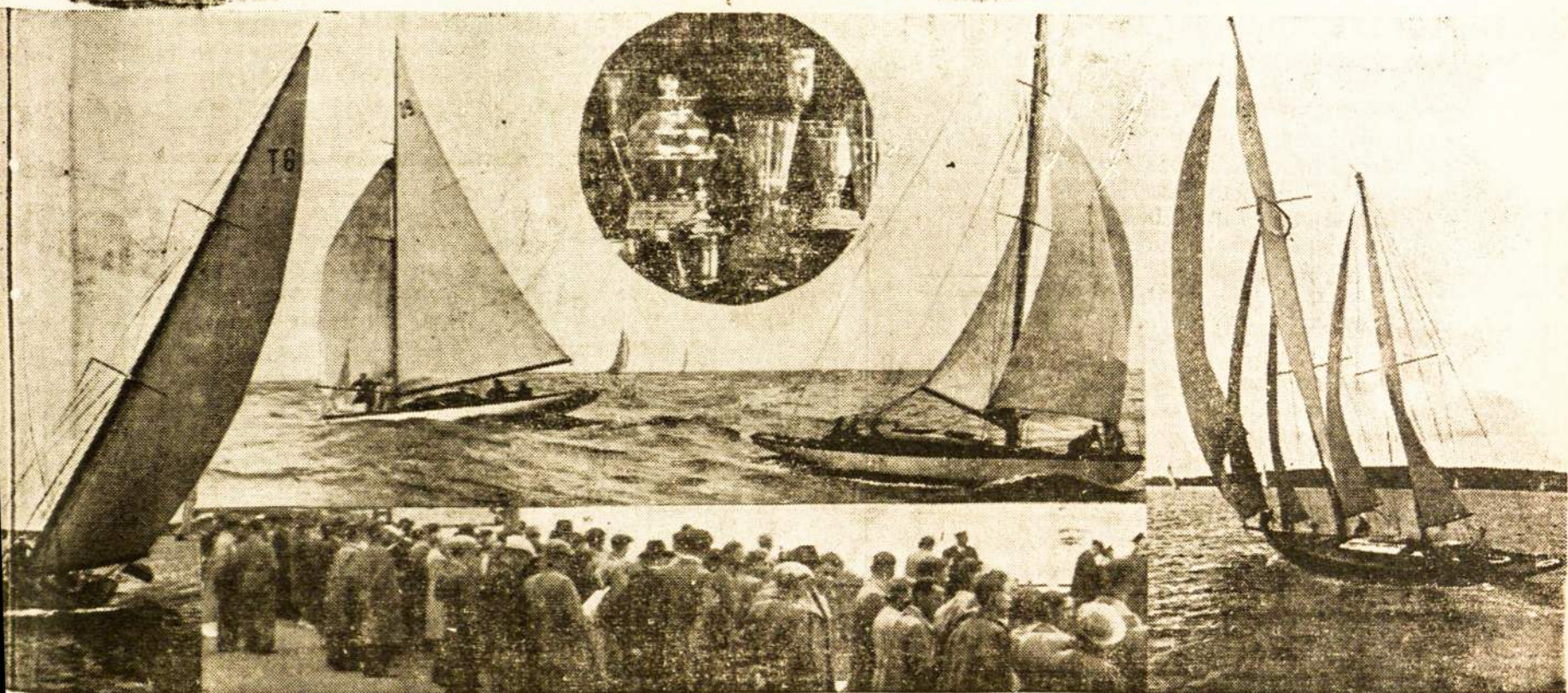
J. Pukevičius augo kaip ir visi, dirbo ūkiškus darbus ir buvo doras vaikas. „Bezinmagoriaudamas“ nustojo tikėjimo, paliko girtuoklis. Sugrįžęs į namus reikalavo dalies (6 ha žemės ūkyje 2 broliai, 4 seserys ir motina). Namuose tebuvo motina ir sesuo J. Pukevičius pradėjo triukšmauti. Motina ir sesuo pradjo bartis. Ir jis, ugriebes kirvį, lovoje sukapojo motiną ir priesienyje seserį. Rugs-

piučio 31 d. pats nuvyko į Panevėžį ir pasidav policijai.

NIEKŠŲ DARBAS KLAIPĖDOJ

Neišaiškinti piktadariai supiaus tē ir išniekino lietuviškųjų organizacijų prieš kelis metus Kukorų geležinkelio stoty, Klaipėdos kr., iškilmingai pasėta ažuolą.

Pažymėtina, kad tokius niekšiškus darbus vokiečių jaunimas Klaipėdos krašte jau atlieka keliną kartą.

Vaizdai iš tarptautinės regatos, įvykusios birželio, 18, 19 d. Lietuvos pajūryje. Ovale nugalėtojams skirtosios dovanos.

Paminklas žuvusiems Lietuvos savanoriams

Kauno Karo Muziejaus sodely, ties Nežinomojo Kareivio kapu, rugsėjo 7 d. pašventinti ir atidaryti du kuklūs paminklai pirmiesiems žuvusiems savanoriams kovose už Lietuvos nepriklausomybę. Paminklai skulptūros vaizduoja pirmąjį žuvusį kareivį Povilą Lukšį ir pirmąjį karininką Antaną Juozapavičių.

Antanas Juozapavičius yra kilęs iš Biržų apskrities. 1915 metais jis buvo paimtas į rusų kariuomenes, tuoj stoja į karo mokyklą Maskvoje ir joje gavo karininko laipsnį. Kilus Rusijoje revoliucijai, 1917 metais A. Juozapavičius buvo uolus ir gabus lietuviškų kariškų darbų organizatorius, jis važinėjo rusų kariuomenės dalyse, ruošė lietuvių karių susirinkimus, rūpinosi jų išskyrimu į atskiras lietuviškas dalis. Nors tada dar nebuvo pasakelbta Lietuvos nepriklausomybė, bet karininkas A. Juozapavičius, jautria lietuvišką širdim nujautė, kad artinasi Lietuvos išsilaisvinimo valanda ir kad Laisvę teks ginklu ginti.

1918 metais A. Juozapavičius grįžta į dar vokiečių okupuotą Lietuvą ir tuojau stoja į valstybės apsaugos darbą. Tų metų rudenį, susikūrus pirmajai Lietuvos vyriausybei jis buvo paskirtas krašto apsaugos ministerio adjutantu. Netrukus A. Juozapavičiui teko vadovauti pirmajam pėstininkų pulkui, kuris buvo steigiamas Alytuje. Tam pulkui, labai silpnomis jėgomis dar besiorganizuojant, teko stoti į kovas su besiveržiančiais į Lietuvą bolševikų pulkais. Didelei priešų persvarai spaudžiant pirmasis pulkas trumpam laikui turėjo apieiti Alytų. Betvarkydamas pulko atitraukimą, 1919 metais vasario 13 dieną Alytaus tiltu bejantį karininką Antaną Juozapavičių pakirto priešų kulkos. A. Juozapavičius buvo pirmasis už nepriklausomybę žuvęs Lietuvos jaunutės kariuomenės karininkas, Ant. Juozapavičius palaidotas Alytaus kapinėse, kur jam pastatytas gražus paminklas. Ant. Juozapavičius vardu pavadintas naujasis Alytaus tiltas. Tiltu yra įmūrytos metalinės lentos, kuriose vaizduojamas pirmojo karininko žuvinimas.

Povilas Lukšys yra kilęs iš Kedainių apskrities, Kazokų kaimo. Pradėjęs Kedainiuose organizuoti karišką dalį tos srities pirmuoju savanoriu atvyko Povilas Lukšys. Tada jis

buvo 28 metų amžiaus, mažo mokslis ir mažžemis. Jis kartu atsivedė dar penkis kaimo vyrus savanorius. P. Lukšys pasižymėjo drąsa ir sumanumu. Todėl tuojau paskirtas būrininku. Vadovaudamas būreliui savanorių, P. Lukšys keičia kartus dalyvavo mūšiuose su raudonarmiečiais žvalgų būriais. 1919 metų sausio 8 d. P. Lukšys žuvo Tauciūnų kaimo laukuose, ties Kėdainiais. Čia įvyko susirėmimas su 100 žmonių raudonarmiečių žvalgyba, o P. Lukšys teturėjo 17 žmonių būrelį ir dar menkai ginkluotą ir apmokytą. Raudonarmiečiai turėjo vis tiksliai pasitraukti, bet čia krito pirmasis Lietuvos kariuomenės kareivis savanoris Povilas Lukšys. Jo žuvimo vietoje pastatytas gražus paminklas. P. Lukšys palaidotas Kėdainių kapinėse.

Taigi dabar, pirmajam žuvusiam už Nepriklausomybę karininkui Antanui Juozapavičiui ir pirmajam žuvusiam kareiviui Povilui Lukšui dar pastatyti paminklai ir Karo Muziejuje.

KAIP DAUGEJA LIETUVOS GYVENTOJŲ SKAIČIUS

Dabar nepriklausomoje Lietuvoje yra apie 2.550.000 gyventojų. Kasmet gyventojų priauga po 26 — 28.000 žmonių.

Statistikos biuro paskelbtais duomenimis, pirmaisiais pusmečiais buvo jūgtuvių: 1936 metais — 11.106, 1937 — 10.500, 1938 — 11.586. Kūdikių gimė: 1936 metais — 32.678, 1937 — 29.915, 1938 — 30.489. Mirė: 1936 metais — 16.966, 1937 — 18.470. 1938 — 16.263.

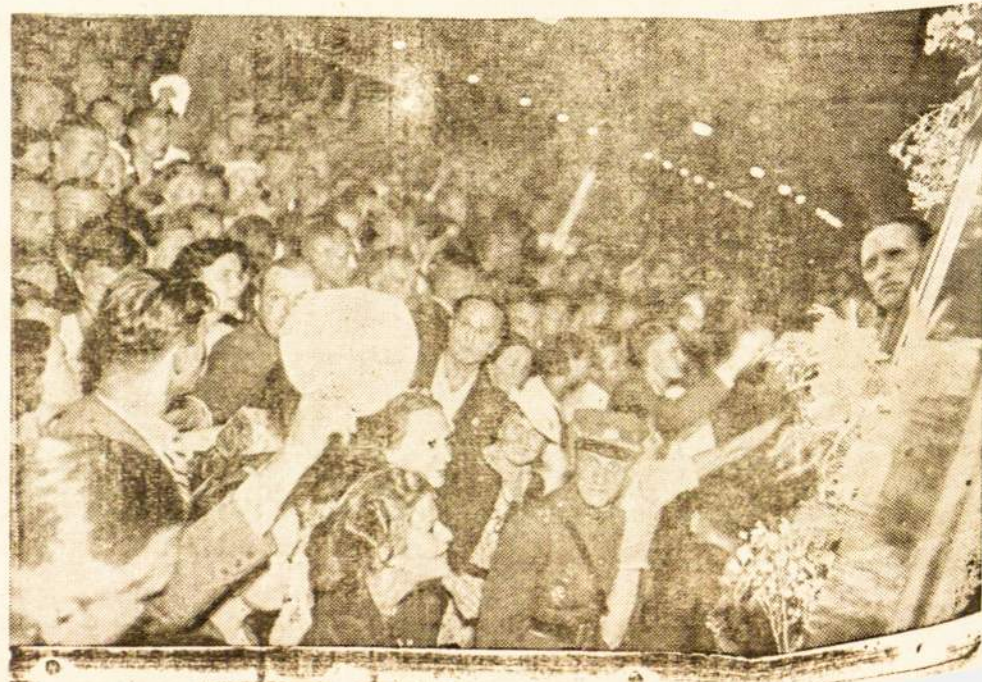
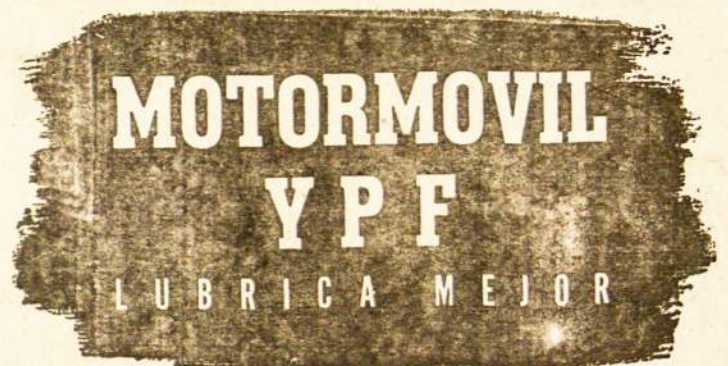
Tokiu būdu pirmaisiais pusmečiais — 15.712, 1937 metais — 11.445 ir 1938 metais — 14.226. Tsb.

Vilniečių sportininkų, dalyvavusių Pirmojoje Lietuvos Tautinėje Olimpiadoje entuziazingas išlydėjimas Kauno stotyje.

y en vez de
gastar aceite,
GASTA MOTOR

LA fricción de las piezas destruye el motor como si en realidad se limara todo el mecanismo. Cuidate, entonces, ese detalle. Cambie el aceite. Use MOTORMOVIL YPF, que por su exclusivo proceso de refinación no forma residuos. Le aseguramos que el MOTORMOVIL cuidará su coche.

Šeiminkėms

Kaip valgio pagaminimas, taip ir jo patiekimas stalan, parodo šeiminkės supratimą apie memą. Nors, sakoma, ne svarbu, kur valgysi: virtuvėj, prie pečiaus, stalas dengtas ar ne, — bet tik tinkamas maistas, žmogui tą patį reiškia. Gali būti. Nors žinau namų, kur dėl to klausimo būna ir kivirčių. Bet tai privačių šeimų reikalas. Čia aš noriu pakalbėti kaip mes, sulaukusios svečių, turime papuošti stalą.

Dabartiniu laiku modernis kai stalas ruošiamas paprastai. Nebemadaj žibučiais nusagstytos žvakidės; nebededama ant stalo didelės cukraines su saldainiais. Visą stalo apuošimą sudaro balta staltiesė, dvi ar keturios žvakės, įstatytos į paprasčiausias žemas žvakydes ir viena puokštė ar žemų arba aukštų retų gėlių. Per aukštą ir tankią gėlių puokštę asmenys, sėdintieji prie stalo, negalėtų vieni kitų matyti. To reikia vengti. Gėlės turi būti nekvepiančios, nes paprastai valgiai turi vienoki ar kitoki kvėpsni kurs, susimaišęs su gėlių kvapšniu, dau gėliui nemalonūs tampa. Taip pat šeiminkės, norėdamos pasirodyti turinčios gerą skonį, pagalvoja ir apie gėlių išvaizdą. Perdaug rūšių vienoj vazoj nesiderina gražiai. Pukiusiasiai atrodo žiedai tarp žaliuynų.

Taip paruoštame stole, pirmiau negu kviesi svečius valgyti, padėk kiekvienam po lėkštę, ant kurios su atskiromis lėkštėmis dedami pirmieji valgiai. Tai įvairūs kokteliai, vaisiai arba sriubos. Pašalinama ta lėkštė tik tuomet kai po sriubos duodama koks karštas kepsnys su panašia lėkšte.

Stalo grožį didina ir kitų valgio įrankių jame su dėjimas. Peiliai priimta dėti iš dešinės asmenimis į lėkštę, šaukštai taipogi iš dešinės, atversti aukštyn. Sakutės, išskyrus atsitikimus, kuomet jos duodamos prie valgiu, kuriems nereikia peilio vartoti, visuomet dedamos iš kairės aukštelninkos. Stiklinės ir stikliukai dedami iš dešinės prie peilių viršūnės. Sviestui peilis dedamas prie lėkštelės su sviestu. Druskinės ir pipirinės,

jei jų turima užtektinai, dedamos ties kiekvienu asmeniu, o jei jų tėra tik pora ar dvi — dėti vidury stalo. vienokiu atstumu nuo stalo, galų. Staltiesės nusišluostyti dėti iš kairės prie šakučių arba ant lėkštės, kurioj duodami pirmieji valgiai.

Kai kas dar mėgsta duoti tam tikrose formelės smulkių saldainių.

Saldainiai tinka nešti į stalą tik po paskutinio valgio, prieš desertą. Bet tokios formelės, kurios pintinėlių pavidalo, galima dėti ir pradžioj valgio, kuomet ant jų lankelių pažymima svečio pavardė. O pažymėti svečio pavardė labai reikalinga, tas gražu ir patogų, nes svečiai sustoję nespėso į vienas kitą, o žiuri į tokius užrašus ir ramiai sėdasi nurodytoj vietoj. (Tai sakydama, turiu minty didesnius pokylius, kuomet atskirai kiekvienam svečiui nurodyti vietą šeiminkėi nėra įmanoma). Tokiais atvejais pintinėle su saldainiais reikia dėti ant pirmosios lėkštės, o svečias ją pats nukels ir padės saimais arba priešais lėkštę.

Pr .Lapienė.

KANARELE ŠVILPAUJA „TRAVIATOS“ ARIJAS

Belgrade gyvenęs jugoslavų pulkininkas invalidas Michailas Stevanovičius yra nepaprastas kanarėlių megejas. Jis ismoko savo kanarėles įvairių įvairiausių melodijų. Turi kanarėlę, kuri net švilpauja istisas arijas iš „Traviatos“ operos. Ismoko kanarėles kantriai skambindamas pianu. Paprastai kartoja pianu kurią melodiją to, kol gerai įsiklausiusi kanarėle ima pati tą melodiją kartoti. Palyginti, anot pulk. Stevanovičiaus ismoksta bet kurią melodiją gana greitai. Gabios kanarėles ismoksta net po kelias melodijas. Švilpauja istisas arijas ir tango melodijas. Pulk. Stevanovičius turi savo bute keliasdešimt išmokytų kanarėlių ir laukia progos dalyvauti kuriose pasaulinėse kanarėlių giesmių varžytinėse. Jo namus Belgrade žino visas miestas. Žmonės eina iš įvairių miesto kvartalų prie jo namų pasiklausyti jo kanarėlių koncertų.

Anilinas COLIBRI

Regalan con compras de cajas grandes mapas completos. Grandes modernisimos de la Republica Argentina.

KVIEPALŲ PARDUOTUVĖ IR KIRPYKLA

STASIO BOGUŠA

Visų rusių kviepalai parduodami žema kaina, mandagus pataravimas, kviečių visus lietuvius atsilankyti. Galima gauti pasiskaityti visų vietos ir Lietuvos — žurnalų ir Laikraščių be jokio makesnio.

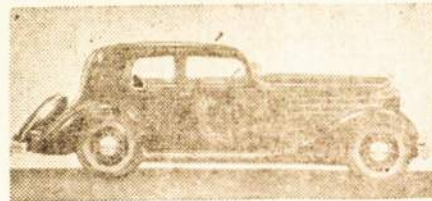
Calle NUEVA YORK 4707

BERISSO, F. C. S.

Cía Internacional de Viajes San Martin 56 - Bs. Aires

Pigiausios laivakortės išvykimui ir giminių atsilankymui pasiduoja Tarptautinėje Kelionių Kompanijoje. Taip pat parduodame laivakortes išsimokėjimui 6, 10 ir 15-kai mėnesių

ISIDEMEKIT

gerai

AUTOMOBILIŲ TAISYMO DIRBTUVĖ

JONO POVILONIO

Av. Pavon 69. Avellaneda

Taisomi įvairiausių rūšių automobiliai, sunkvežimiai ir t.t.

Luviai automobilių bei sunkvežimių avininkai kreipkitės tik į šią dirbtuvę, nes jėgų automobilis bus greitai, gerai pataisytes ir dar už pigesnę kainą, be to, dar geriau.

SKAITYK P. A. ŽINIAS

Nuotrupos

ISBALTINTI NEGRAI

Amerikoje pavyko hormoninės terapijos pagalba žymiai pabaltinti 5 negrams odas. Juodieji, kurie sutiko leisti padaryti sau tokį eksperimentą, diena iš dienos balo ir po 4 savaičių buvo beveik visai balti su nežymiu gelsvu atspalviu. Tai pirmas toks bandymas davęs gana gerų vaisių ir nė kiek nepakenkęs pacientų sveikatai. Nežinia tik, kaip ilgai tas baltumas laikysis. Jei jis pasiliktų iki grabo lentos, tai išsipildytų seni negrų norai — nesiskirti odos spalva nuo baltųjų. Kaip žinome, tik kiti negrų savumai: plaukai, lūpos, nors nėra dabar jau taip nemėgiami. Jau nuo seniai surastas skystis, išlyginęs suauktus negro plaukus. Išradėjas, pats buvęs negras, sukrovęs milijonus, o jo išradimo patentas tebėkraunąs auksą už plaukų išlyginimą.

Gydytojų tarpe yra gerų chirurgų, kurie atitinkama operacija ištiesia turtingiesiems negrams charakteringus veido bruožus, darydami veidą mažai tesiskirantį nuo baltųjų. Iki šiolei negalėjo surasti priemonės pabaltinti negrams odą kuri taip tyškiai juos skyrė nuo jankių.

Juoda odą negrai turi dėl to, kad jų kraujyje yra dideli pigmentų kiekiai, gaminami specialių hormoninių derinių. Padaryti bandymai su gyvuliais ne kartą davė mokslo žmonėms vilčių pabaltininti negrus, tačiau jų viltys neilgai trukdavo, nes iš erzac baltųjų jie virsdavo vėl jodais. Taip pvz., iš pilkosios žuvies galima skiepijimu padaryti raudoną.

Neseniai vienam negrų gydytojui pavyko injekcijos keliu išbaltinti savo giminaitį. Tačiau jo entuziazmas neilgai trukus, nes laimingasai baltas negras po poros dienų mirė. Juodasis gydytojas po savo nevykusios operacijos pabėgo ir dabar tebesislapsto nuo teisingumo svarstyklių.

NEPATOGI DOVANA

Spaudoje jau buvo žinios, kad japonų imperatorius apdovanojo Mussolinį ir fašistų partijos gen. sekretorių Staracą Chrizantemos ordiniais. Paryžiaus laikraščiai rašo, esą, italų spauda pranešė savo skaitytojoms apie apdovanojimo faktą, visai nutylėdama ordino pavadinimą.

„New York Herald“ tą nutylėjimą aiškina, kad Italijoje chrizantema mirties emblema: tas gėles deda ant kapų bet gyviems žmonėms ju nedo vana. Chrizantemas pasiūsti pažįstamam arba draugui gali žmogus norėdamas su jais amžinai susipykti. Kai Tokio buvo svarstomas reikalas apdovanoti aukštais ordiniais naujosios Italijos vadus, ta aplinkybė, be abejo, nebuvo žinoma, bet žinantieji kokia reikšmė Italijoje turi visokie prietariai ir kaip su jais masės skaitosi, supras, kodėl italų spauda nusprendė japonų ordino pavadinimą nutylėti.

AUKŠČIAUSI PASAULYJE ŽMONES

Aukščiausi pasaulyje žmonės gyvena Patagonijoje — vidutiniškas Patagonijos vyrų aukštumas yra 73 coliai, arba 1 metras ir 86 centimetrai. Toliau pagal ūgį eina polineziečiai — jų vidutinis ūgis yra 1 metras 75 cm. Žemiausi Europos žmonės yra Laplandijos gyventojai, vidutiniškas suaugusio laplandiečio ūgis yra 1 metras ir 54 centimetrai. Afrikoje ir Azijoje yra nikštukų rasės, kur suaugusių vyrų vidutiniškas ūgis retai teprašoka 1 metrą ir 20 centimetrų.

DRAMBLIU SOLIDARUMAS

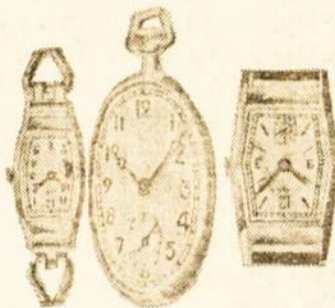
Maskvos zoologijos sodovadybė nutarė jaunai dramblėi Mirai duoti darbo — vežoti zoologijos parka lankančius vaikus. Tačiau, kai reikėjo jaunąją Mirą išvesti iš tvarto, kuriame buvo josios „pamotė“ Marka, šioji tokį truksmą pakėlė, kad zoologijos sodo prižiūrėtojai, bijodami, kad ji nesulaužytų tvarto viršū, buvo priversti nevilkendami dramblėi Mirai gražinti netikrąjį motinai. Tada buvo nutarta paimti kitą dramblė, Maja. Tačiau po 15 minučių jau sodo pareigūnai paskubomis tempė ją atgal, nes likę uždaryti drambliai per tą laiką spėjo sulaužyti užtvarų trengimus.

DAR VIENA ITALIŲ PRIEMONĖ FRIŠ NEVFDUŠIUS

Užsienio spaudos žinio mis, Italijos ministru taryba nusprendė, kad nevedę valstybės tarnautojai, kuriems bus

sukakę 30 metų amžiaus, atei tyje visiskai nebebūtų pakeliami t rnybos laipsnyje, kol neapsives. Be to, tiek valdinėse tiek ir privačiose imonėse uždrausta laikyti daugiau kaip po 10% moterų tarnautojų iš viso tarnautojų skaičiaus.

Laikrodininkas

J. VAIČIUNAS

Pigiai ir gerai taiso laikrodžius ir kitokius auksiniais laikais.

Pavón 1020, Piñeyro

LA HISPANO CASA DE PEINADOS

PERMANENTE Eléctrica ... \$ 3
 « Croquiñol 2 95
 « a Vapor 5
 « al Aceite 6
 « Sans fils la mejor 5
 « Shirley Temple 2 95

Neužmiršk, kad geriausi permanenti tik LA HISPANO

MITRE 500 U. T. 22—9700
 AVELLANEDA

Filetelistú Domei

Mainau įvairių valstybių ženklus lietuviškais ir priešingai. Suinteresuoti kreipkitės laišku, — atsakysiu kiekvienam, nežiūrint kuriam pasaulio krašte interesuojantis gyventų

ST. BCGUSAS

Nueva York 4707, Berisso FCS
 Rep. Argentina

PIDA

QUILMES

EN BOTELLA DE

1 LITRO

ESPECIAL PARA FAMILIAS

ATSILIKUSIUS VAIKUS MOKYS LENKAI JAU TARDE ŽIŽMARĄ ATSKIRAI

Iš švietimo ministerijos teko sužinoti, kad šiais metais prie didesnių pradžios mokyklų bus leista atidaryti keli komplektai, kurie bus skirti atsilikėliams (negabiems) vaikams mokytis. Į kiekvieną tokį komplektą numatoma priimti ne daugiau, kaip po 20 atsilikėlių vaikų. Prie trijų pradžios mokyklų jau leista atidaryti trys tokie komplektai. Tai bus pirmas bandymas atsilikėliams vaikams mokytis.

NAUJO DERLIAUS BŪSIĄ 32 MILIJONAI CENTNERIŲ

Pradėjus kulti šių metų derliaus javus, jau pradeda aiškėti ir gali būti bendrieji gausimų grūdų kiekiai. Atrodo, kad visų kultūrų derliai išskyrus tik kai kurias vietas, Lietuvoje šiemet numatomi didesni ir geresnės kokybės negu pernai. Rugių derliai numatomi 5% didesni, kviečių net 40%, miežių 19%, avižių — 22%, žirnių — 32% ir sėmenų — 6% didesnis derlius negu praėjusiais metais. Lietuvos Banko korespondentų iš įvairių Lietuvos vietų pranešimai rodo, kad naujojo derliaus šiemet tikimasi gauti iki 32 milijonų centnerių.

Šiemet liepos 17 dieną į Pirmąją Tautinę Olimpijadą Kaune buvo atvykę ir vilniečiai sportininkai, kurie nepriklausomoje Lietuvoje viešėjo iki rugpiūčio mėn. 8 dienos. Vilniečių ekskursijai virš 40 žmonių vadovavo Pranas Žižmaras, Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos sporto mokytojas.

Vilniečiai visur Lietuvoje buvo nepaprastai entuziastingai sutinkami, priimami bei palydimi. Ypač jų vadas Pr. Žižmaras buvo stačiai ant rankų nešiojamas, apibarestomas gėlėmis. Jis visur buvo sveikinamas, kaip didvyris, lietuvių tautos gynėjas. Nes visi atsimentena jo garbingą žygį, kai jisai, būdamas priešų apsuptas, drįso pilti antausį ir iššaukti į dvikovę lenkų karininką už lietuvių tautos įžeidimą ir dvikovėje jį dar nugalėjo.

Žinoma, vilniečiams nepriklausomoje Lietuvoje buvo daug prikalbėta gražių žodžių, nebuvo pamirštas ir okupuotasis Vilnius. Tačiau patys vilniečiai visur laikėsi labai santūriai, savo elgesiais ir kalbomis nedavė jokių priežasčių lenkams prikibti. Juk jie žinojo, kad jų visus žygius seka lenkų šnipai ir apie viską praneš į aną pusę. Tačiau Pr. Žižmaras neiš-

vengė tardymų. Vilniaus lietuvių ir ilgai ten tardomas apie vilniečių viešėjimą nepriklausomoje maras buvo pakviestas į storastiją Lietuvoje. Tsb.

i Vale la pena que usted la pruebe!

TIPO PARAGUAYO

TIPO ARGENTINO

LA NUEVA YERBA MATE
AGUILA

UN PRODUCTO
SANT

Vienintelė Lietuviška SPAUSTUVE

Atlieka įvairiausius spaudos darbus visomis kalbomis

Spausdina laikraščius, Zurnalus, Knygas, Atsišaukimus ir kit.

Komercinius spaustuves darbus:

propagandinius lapelius, kvitų blankas, laiškus, vokus, komercines ir vizitines korteles ir kit.

Fraga 115, Piñeyro

Avellaneda

Telefonas: 22 — 9476

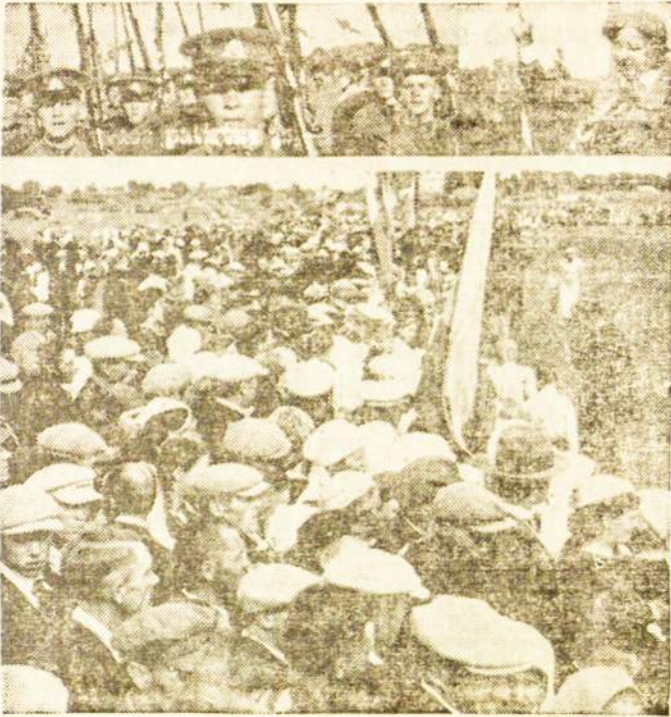
Mažiesiems

Darbininkai

Katarina molį mina,
Vištos krosnį kurt ketina,
Meškutėlė duoną minko,
O antelė arklius kinko.

Štai gaidelis malkas kerta,
Ožkytėlė pirkia tvarko
Kiškis lankoj šieną piauna,
Jautis - balnius ropes rauna.

Šuo namus po suolu saugo,
Katinėlis dešrą valgo,
Žiurkės, pelės šaukštus neša,
O vaikučiai košės prašo.

Vaizdai iš tautinių švenčių Lietuvoje

(Tęsinys iš 9-to puslapio)

Tuo būdu aišku, kad Čekoslovakija yra labai gardus kašnis, paliestas visai netoli gerus apetitus turinčio Trečiojo Reicho.

Kai suiro Habsburgų Austro Vengrijos imperija tai tik 1 penktadalis tos teritorijos ir 1 ketvirtadalis gyventojų

atiteko Čekoslovakijos respublikai. Tuo tarpu jai teko 85% anglies, 2 trečdal. gelež. ir plieno pramonės, 60% mašinų statybos pramonės, 75% tekstilės ir per 90% curaus. Taigi, galime sau išivaizduoti ką įsigys Vokietija paglemžus Čekoslovakiją ir kaip išaugs jos karinė galybė.

Lietuviška Dantų Klinika

CLINICA DENTAL PAVON

Dantų Gydytojas ir Direktorius

N. Krukauskas

TRAUKIAMA dantys be skausmo VELTUI, jei daromi nauji dantys. Dirbami begemuriniai balti, aukso ir kaučiuko dantys. Aukso dantys ir keramos 22 nuo \$ 10, balti dantys nuo \$ 4. Plombos nuo \$ 3. Porcelianinės KRONOS ilgimetė garantija. Plombos daro mes iš aukso, platinos ir porceliano.

Priimama kasdien nuo 9 val. iki 12 ir nuo 2 iki 20 val.
Peržiūrėjimas veltui.

Pavon 488

U. T. 22 - 9395

Avellaneda

— 4 kvadras nuo Avenida Mitre —

Diplomuota Modistė Ona Karosienė

Siuvu įvairių rūšių moteriškus drabužius už labai žemą kainą. Lietuvatėms didelė nuolaida' kviečiu apsilankyti ir beristikrinti. Jei norit atrodyti dailai, susidinkitės drabužius tik pas mane

c. Ariel 672 esq. Ramon Franco
Vilde F. C. S.

Akuseré Europiete

Diplomnota Pragoj ir
Bueuos Aires

Filamena Beneš - Bilek

C. LIMA 1217, 1 piso

U. T. 23—3389 B. Orden

Priima kasdiena nuo 9 ryto iki 8 vakaro, sekmadieniais visą dieną Specialistė prie gimdymo ir visų moterų ligų. Kalba kviesmis slavų kalbomis vokiškai ir supranta lietuviškai.

Visiems!

Visiems!

Mažiesiems! Jauniems! Seniems!

„Tumo Vaižganto“ I ir II komplekto Lietuvių pradžios mokyklos

Š. m. spalio mėnesio 30 dieną, sekmadienį

„José Verdi“ salione Av. Almirante Brown 376

Rengia labai įdomų

POPIETĮ SPEKTAKLĮ

Šiame mokyklų popiety gerb. Pasaulio Liet. S-gos ir DULR pirmininkas ponas adv. R. SKIPITIS skaitys labai įdomią paskaitą mūsų vaikučių auklėjimo reikalu

Programą išpildys „Tumo Vaižganto“ I ir II komplekto mokyklų mokiniai.

Bus suvaidintas nepaprastai įdomus scenos vaizdelis su dainomis ir šokiais A. Busilo

- Muzikantai -

Nepaprastai įdomiai koncertuos beždžionė, lokys, ožys, asilas ir lakštingala

Deklamacijos.

Mokiniai pateklamuos daug ir įdomių eilėraščių.

BALETAS

Mūsų Jaunosios mokinės — balerinos atvaizduos su dainomis ir šokiais vidurnakčio miško pasaką. Kaip sutemose, miško ošimui, paslaptinai atslenka miško dvasios ir šoka burtų šokį. Bus atvaizduotas mūsų sesučių geltonkasių gėlių darželis su žaliosiomis rūtomis, raudonaisiais blūžais, puikiais šiais lelijomis ir jų džiaugsmas puikų pavasario rytą. Po to paties jaunosios mokinės pašoks tautiškus šokius, įcentuzes lietuviškas daineles. Taip pat bus išpildyta labai įdomi programa ir ispanų kalboje.

Po to šokiai iki 22 val.

Programai ir šokiams grieš žinomas orkestras „Kanklės“. Popiečio pradžia 15 val. punktučiai. Įėjimas vyrams \$ 1 pezas, moterims 0.50 cent. Vaikams veltui. Todel tenelieka nei vienas letuvis, kuris nepamatytų šio, taip įdomaus spektaklio ir išgirstų pono R. Skipičio malonų žodį, tartą jaunosios kartos auklėjimui

Valdantys patalpas ir statybai.

URUGVAJAUS

ŽINIOS

Kodėl vokiečiai norėjo užimti Čekoslovakija

Paskutinė Hitlerio kalba dar veina kartą patvirtino vokiečių ekspansiją į pietų rytų Europą. Tuo būdu Čekų Bohemija, kurią dar Bismarkas pavadino Europos Bastijonu, darėsi pati pavojingiausia vieta Europoje. Jei būtų galėję Hitlerį patenkinti patikrinimas vokiečių mažumų kultūrinių ir ekonominių sąlygų, tai jis mažiausiai būtų kreipęs dėmesio į Čekoslovakiją, nes ten vokiečių mažuma naudojasi plačiausiomis teisėmis. Jie visai neskiria mi nuo kitų šio demokratinio krašto piliečių. Tačiau ne sudėtų mažumos teisės rūpėjo Hitleriui. Jam rūpėjo pavergti Čekoslovakiją kaip valstybę. To dėl pažiūrėsime dėl ko Tretytis Reichas stengėsi pavergti Čekoslovakiją.

Pirmiausia, jam rūpėjo Čekoslovakija strateginiu atžvilgiu. Prijungus Čekoslovakiją naujos vokiečių sienos pasiektų Bratislavą ties Dunojumi. Po to išnyktų pavojus tokiems vokiečių centams, kaip Berlinui, Leipigui, Dresdenui, Nuerburgui ir Hemnitzui, kurie šiuo metu yra nuo dabartinių Čekoslovakijos sienų tarp 120 ir 25 kilometrų.

Antroji priežastis, dėl ko jis norėjo paglemžti Čekoslovakiją, yra ta, kad paglemžus šią valstybę, jis gali vien iš sudėtų padidinti vokiečių kariuomenę 5% neskaitant čekų, kuriuos taip pat priverstų kautis po Trečiojo Reicho vėliava.

Tačiau visa tai dar niekis, palyginus su tais ekonomiais privalumais, kurių jie gautų pagrobę Čekoslovakiją.

Tokių teisių vokiečiai neturi nei Lenkijoje, nei Italijoje, kur tos mažumos dar didesnės. Tačiau Hitleris šias abi valstybes šiuo metu vadina draugais. Tuo būdu visai aišku, kad sudėtų judėjimą Hitleris nori panaudoti ne vietos autonomijai išgauti, bet žymiai platesniems tikslams, kuriuos žemiau bandysime bendrais bruožais išvelgti.

Čekoslovakijos žemės ūkis suteiktų nepaprastą paramą Vokietijai. 1932 — 1936 metais vidutinė žemės ūkio

produkcija Čekoslovakijoje sudarė: 1,6 milijonai tonų kviečių, 1,75 milijonų tonų rugių, 1,2 mil. tonų miežių, 1,3 avižų, 9,1 mil. tonų bulvių ir 543 tūkst. tonų cukrinių runkelių. Rugių, miežių ir avižų Čekoslovakija turi žymius perteklius ir juos eksportuoja. Kadangi Vokietija dažnai priversta įgabenti iš užsienio nemaža grūdų, tad aišku, kad Čekoslovakijos ūkio produkcija turi didelės reikšmės Vokietijai. Be to, Čekoslovakija turi didelę miško medžiagos atsargą, nes 1 trečdalis jos teritorijos yra miškuotas. 1930 metais miško pramonės produkcija sudarė 23 800.000 kubinių kietjų grūdų miško. Didesnis šitos produkcijos kiekis buvo išvežtas į užsienį. O kaip žinoma, miškas yra vienas svarbiausių, kurio Vokietijai yra ypač reikalinga. Dar labiau, nei žemės ūkis, viliojo vokiečius Čekoslovakijos pramonė. Bohemija, Moravija ir Silėzija yra pramoningiausios Europos kontinento vietos. Pakanka pasakyti, kad šiose vietose per 40% visų gyventojų verčiasi pramone. 1936 metais Čekoslovakijoje buvo iškas ta anglies 12.233.181 tona, o rudųjų anglių, naudojamų specialiai metalurgijai 15.918.767 tonų. Tai maždaug 16% visos Vokietijos anglies produkcijos 1936 metais Čekoslovakijoje buvo paruošta 1140.000 tonų spyžiaus, o plieno — 1560.000 tonų t. y. apie 10% visos Vokietijos produkcijos. Geležies rūdos taip pat metais 1.800.000 tonų.

Mechaninė Bohemijos pramonė žinoma visam pasaulyje. Ypač ginklavimosi srityje. Škodos fabrikuose Pilzene jau 1920 metais dirbo per 40.000 žmonių. Be to, yra karo ginklų fabriškai Brumo ir Bratislave.

Aštuoniuose Čekoslovakijos automobilių fabrikuose pagaminama iki 40 000 automobilių kasmet. O chemijos fabrikas Ausig yra didžiausi Europoje, neskaitant Vokietijos tos srities fabriku.

(Pabaiga 8 puslapy)

URUGVAJAUS ŽINIOS

Prenumeratūra Urugvajui metams 3 pesai, pusei metų 2 pes. Lietuvon 4 pesai.

Administracijos reikalais kreiptis šiuo adresu
Fraga 115, Avellaneda
BUENOS AIRES

Urugvajaus Lietuvių Tautininkų
— Sąjunga —

c. San José 1017. Montevideo
R. O. del Uruguay

Lietuviška Laivų Agencija
— Ig. Stungevičiaus —
c. Colón 1610. Montevideo.
R. O. del Uruguay

Lietuviška Krautuvė
P. Evolucko
c. Berri 1856. Cerro.
Montevideo

Tintoreria
Budreikos
c. Canelones 962 Montevideo

Pianų dirbtuvė Lira

A. Dambrausko

San José 1017. Montevideo

Didelis Restoranas

Vinco Milkinčio

calle 1. Nr. 77, Barrio Casabo
Villa del Cerro.

Foto Arto

Stasio Bartnikaičio

c. Grecia 312, Villa del Cerro.

Tintoreria Paysandú

E. Diko

calle Paysandu 1142

Lietuviškas Restoranas,

Juozo Ramono

calle Ituzingo 1261

Ar jau užsisakei didžiausį laikraštį

P A. ŽINIAS

Kurs metams tekinuoja tik 3 pesai, pusei metų 2 pesai. Lietuvon metams tekinuoja 4 pesai ir pusei metų 2 pes. Atskiuro numerio kaina 5 cent.

P. A. ŽINIAS yra darbo žmonių, sveikos lietuviškos minties laikraštis, kuriame rasite lengvo pasiskaitymo straipsnių, apyskaidžių, korespondencijų iš įvairių lietuvių kolonijose vietų, trumpų pasaulinės politikos žinučių. Čia rasi kaip tavo giminės Lietuvos gyvenimą ir kit.

Pinigų siųsti apdraustuose lietuviškuose arba pašto čekiais arba pašto markutėmis šiuo

adresu: P. Amerikos ŽINIOS, Fraga 115, Avellaneda
Telefonas: U. T. 22 — 9476

VISU LIGU KLINIKA

BENDROJI KLINIKA

Vidurinės ligos. Širdis. Plaučiai. Kepenos. Pilvas. Nervai. Galvos skaudėjimai. Reumatizmas. Gemorojos.

PLAUČIU LIGOS.

Kosulys aštrus ir kroniškas bronchitas. Astma. Plevritas ir kitoki susirgimai plaučiais pas mus galutinai išgydomi. Pendrausilpimas — stoka apetito, menkėjimas (svorio netekimas) praeina visiškai, kas pas mus gydosi.

Venerines Ligos

TRIPERIS gydomas greit ir bet skausmo naujaisiais metodais. SIFILIS: 606 — 914. Odos ir kraujo ligos.

Klinikoje randasi LOVOS atvykusiems iš toliau nuo 1 peso į dieną.

MOTERIMS ATKIROS PATALPOS

Patarimui \$ 3. Mėnesinis abonenta nuo \$ 10 į mėnesį

Priemimo valandos nuo 9 val. iki 12 ir nuo 15 iki 21 v.

Sekmadienais nuo 9 iki 12 val.

Kalbama: lietuviškai ir vokiškai

Medicinos paslaupys griežtai išlaikomos.

SUIPACHA 28

Ir... Dabar Kreditai

NORINT PIRKTI

Skribele, Baltinius, Kaklaraisciu
ir Batus

VIENTELIAI... TIK...

Casa **RAYADA**

DOMINGUEZ y BOSCH

111 127 AVELLANES STOTI

U.. 22 - 7740

Baisusis maras prieš 200 metų

(Tęsinys iš pereinamo numerio)

Zalcburgiečių daug apsigyveno Balėtų, Tarpučių Didlaukių, Jurgaičių ir kitose prūsų Lietuvos vietose. Iš viso į Prūsų Lietuvą atsikėlė apie 20.000 svetimšalių.

Anksčiau Prūsų Lietuvoje visai nebuvo svetimšalių. Po maro lietuviai su jais susidūrė pirmą kartą. Lietuviai jų nemėgo, nes turėjo visokių lengvatų, buvo atleisti nuo mokesčių, nereikėjo eiti į baudžiavą ir kt. Tačiau kolonistai iš pradžių gana sunkiai vertėsi, nes neturėjo jie iš ko isikurti. Tik vėliau valdžios šelpiami, jie prakuto ir ėmė kurti savo ūkius. Iš lietuvių jie išmoko ūkininkauti. Vokiečių valdžia, bijodama, kad jie nesulietuvėtų, uždraudė jiems apsigyventi kartu su lietuvių visuomene kaimuose. Kolonistams buvo uždrausta lietuviškai kalbėti. Apskritai kolonistai nepasizymėjo nei sumanumu nei geru gyvenimu. Daugiausia tai buvo visokių avertiristai. Į Prūsų Lietuvą jie atnešė daug negerų papročių: girtavimą, ištvirkavimą, muštynes ir kitas nedorybes. Dėl to ir Prūsų Lietuvos didysis rašytojas Kristijonas Donelaitis savo raštuose įspėja Prūsų lietuvius su jais nesidėti, nes jie moko visokių nedorybių. Tačiau pamatinis krašto elementas ir po maro

su viršum išguldė prūsų lietuvius, pasiliko lietuviai, kurie tik vėliau pradėjus Prūsų Lietuvoje lietuvius visai persekioti, ėmė silpnėti, ir jų įtaka pradejo žymiai mažėti.

Nepaisant labai baisių maro padarinių, vis dėlto Prūsų Lietuvos kultūra išliko lietuviška. Daugumoje parapijų ilgą laiką buvo lietuviškos pamaldos. Karaliaučiuje, ir Tilžėje ir Klaipėdoje buvo bažnyčios vien tik su lietuviškomis pamaldomis. Klek vėliau prie Karaliaučiaus universiteto buvo įsteigta seminarija lietuviams kunigams ruošti, nes ypačiai po maro metų jų skaičius buvo labai sumažėjęs. Tačiau po maro Prūsų Lietuvos kraštas jau niekada nebegalėjo be atgauti tokio stipraus lietuviškumo, koks čia buvo anksčiau. Tik arčiau Didžiojo Lietuvos tautinė gyvybė pasiliko stipresnė.

— 0 —

TRAUKINYS NUPIOVĖ KOJĄ

Rugsėjo 3 d. Klaipėdos stotyje įvyko skaudi nelaimė. Prekių pagreitintas traukinys, išeidamas iš Klaipėdos per Telšius Kauno link tik pardėjus kelionę nupiovė Antanui Stulginskiui kairę koją. Nelaimė įvyko stoties rajone. Stulginskis dar jaunas vyras, 23 metų amžiaus. Jis paguldytas Klaipėdos Raudonojo Kryžiaus ligoninėje, kur sužeistoji jo koja bus amputuota.

REIKALINGI ADRESAI

Buenos Aires bei Avellanedos
Arg. Liet. Taut. Sgos Skyriaus
Valdyba —
Fraga 115 Piñeyro, Avellaneda
Buenos Aires

Arg. Liet. Tautininkų Sąjungos
P. Alsinos Skyrius
P. Alsina

Buvusių Lietuvos Kariuomenės Ka-
rių Sąjunga Pietų Amerikoje
Bs. As.

Arg. Liet. Tautininkų Sąjungos
— Jermio Skyrius —
c. Nueva York 4707.
Benito J. C. S.

Skaityk ir platink
PIETU AMERIKOS ŽINIAS

Pietų Amerikos Žinios =
Redakcija ir Administracija
ir

— Spaustuvė —
Fraga 115, Piñeyro. Avellaneda

— Spaudos Klubas —
Fraga 115. Piñeyro. Avellaneda

A. L. K. Federacija
Olavarría 882. Bs. Aires

Bažnyčia Santa Luccia
Av. Montes de Oca 550, Bs. As.

Cine G-ral Roca

Pavón 56

U. T. 22—7928

Avellaneda

Empresa DI GIULIO

Visada geriausios ir naujausios filmo programa įvairi.

Dr. A GODEL**SENIAUSIA KLINIKA**

Pritęs Specialistas greitam išgydymui

BLENORAGIJA — Akloji ir Kroniškoji

SIFILIS — Įvairios Odos ligos

Kraujo analizės; Vidurių ligos — Plaučių ligos

SPINDULIA X — Medicinalė Elektra

Moteaų ligos Motė Ovarios Netvarka menstruacijų

Lietuviams pirmas peržiūrėjimas veltui

priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir nuo 15 — 20 vak.

Cangallo 1542. Buenos Aires**Instituto "RAMOS MEJIA"**

Pigios kainos.

Mokėjimo palengvini-
mai. Nuo 9 — 21 v.
Sekmdien. 9 — 12 v.

1. ANALIZAS ŠLAPUMO, ištyrimai Blenoragijos, ar tiksliai pagydyta. Išgydymas galūtinis, naujoviškas ir greitas.
2. KRAUJO LIGOS IR MAŽAKRAUJYSTĖ (Tikslus analizės).
3. AVARIJOS visų laipsnių. Gydytas patikrinus (kraują anal. 1914).
4. APTARNAUJAMAS GYDYTOJŲ SPECIALISTŲ
5. ODOS kroniška egzema, votys, plaukų kritimo (Ultravioletiniai Spinduliai).
6. HEMOROIDAI — gyslių ištinimas, Prof. Searde
7. LYTINIAI NEGALAVIMAI: išgydomi prof. Cicarelli metodu.
8. NERVŲ ligos: nemiegas, neurastenija, smegenų sumenkėjimas.
9. REUMATIZMAS: Išias dieguliai, astma, slogas.
10. Širdis: mušimas, nuvargimas, spaudimas.
11. PLAUČIAI: kosulys, silpnumas, kvapo trukumas, suliesėjimas.
12. SKILVIS: Išputimas, nerviškumas, užkietėjimas, vėma, žaizdos.
13. GERKLĖ, nosis, ausys: nukrypimai, potypai, uždegimai.
14. MOTERŲ ligos: (atskirai) gimdyvės ligos, mėnesinės ir panašios.

VISIŠKAS IŠGYDYMAS \$ 40.—; \$ 5 PER SAVAITĖ
ANALIZAI IR PATARIMAI VELITUI
KALBAMA LIETUVIŠKAI

Rivadavia 3070**Foto Studija — Bellas Artes**

Kam fotografuoti kitur,
jei čia pigiau ir geriau darome.

Fotografuojame
pigiau negu kitur

Avenida Mitre 436. Avellaneda

UT. 22 = Avellaneda = 7990

MINEJO VILNIAUS GEDULO DIENA

Kaip kiekvienais metais, taip ir šįmet viso pasaulio lietuviai minėjo Vilniaus Gedulo dieną. Buenos Aires VV S-gos skyrius minėjimą suruošė 9 d. spalį. Iš ryto buvo bažnytinis minėjimas, o po pietų pilietinis minėjimas, kuris įvyko Av. Montes de Oca 320. Programą išpildė Sv. Celijos choras p Rymavčiaus vedamas ir jaunimo Draugijos vaidintojų būrelis. Minėjimo proga VV S-gos Buenos Aires skyrius išleido labai gražias atvirutes vaizduojančias pavergtą Vilniaus Gedimino pilį su atitinkamu prierašu.

PRIMIMAI P. SKIPIČIO GARBEI

Kaip jau minėjome, praeitą savaitę iš Brazilijos atvyko DULR pirmininkas advokatas R. Skipitis. Jo garbei jau spėta suruošti net keletas didesnių priėmimų iš jų palydėtinas Argentinos lietuvių komunistų Jose Verdi teatre ir lietuviškų tautiškųjų bei katalikiškųjų organizacijų p. Povilonio viešbutyje. Kam teko dalyvauti viename ir kitame priėmime, galėjo aiškiai padalyti mūsų koloniją į dvi skirtingas grupes: komunistus, pilnus pagiežos, neprastaburbiškumo ir į tautiškai nusistačiusius lietuvius. Kiek komunistų priėmime buvo koktu, nekultūringa, kur raudonieji mitingieriai išbiaurojo mūsų tautiškosios kolonijos veikėjus, nesigailėjo ir svečiui deginti akių dėl "fašistinėj Lietuvoj laisvės draugų kankinimo koncentracijos stovyklose" ir t. t.; gi tautiškųjų organizacijų priėmime jautėsi švelnus lietuviškumas, kuklūs organizacijų sveikinimai, dainos, vaišės — tikras malonumas.

Tik taip mes išliksime gyvi svetimųjų tūpe, ir būsim vertais savo tėvynės sūnumis.

LANKESI REDAKCIJOJ

Praeitą trečiadienį mūsų laikraščio redakcijoj lankėsi

Aukštas svečias DULR ir Pilsaulio Lietuvių S-gos pirmininkas adv. R. Skipitis. Aukštasis svečias prisizadejo apsilankyti ir kita kartą, pasidomauti mūsų laikraščio vystymosi ir bendrai, pasiteirauti apie tautinės kolonijos veikimą.

TAUTININKŲ VADOVYBES POSEDIS

Šį sekmadienį, t. y. 23 d. spalio 4 val. po pietų, Tautininkų sekretoriatoje įvyksta A.L. Tautininkų Sąjogos vadovybės posėdis.

PARSIDUODA

Pigiai pasiduoda mūrinis namas, susidedas iš dviejų kambarių, virtuvės, vestibulio ir kitų patogumų. Ivestas vanduo ir elektros šviesa, vieta graži, tarp gatvių Brasil ir Paraguay, c. Chicago 1064. La Mosca, Duočiau ant išsimokėjimo.

PASINAUDOKIT PROGA

Geromis sąlygomis pasiduoda senas, su didele klientūros ir geroje vietoje kirvykla per fumarijos, cigarerijos u. kitią biznis. Priežastis, atšarau stambų biznį kitoj vietoj. Atnendai arba laisvais krepšis šite adresu St. Bogušas, c. Nuova York 4707 Berisso

PARSIDUODA

Pigiai tik už 1200 pezų pasiduoda gerai įrengta liberia zapateria ir cigarerria su dvejų metų klientele, buto nuoma tik 40 pezų su šviesa ir vandeniu. Parduo du del sveikatos patalysmo. Vieta placiai lietuviams apgyventa c. Jaramillo 680. Avellaneda, nuo Mitre 2000 tik 6 kvadros.

Rapolas Kapočius tartis bet kurią valandą.

PAIEŠKOJIMAS

Paieškau Antano Jageliūno, gyvenusio Miroslavo parapijoj Alytaus apskrity, paskutiniu metu gyvenusio Argentinoj. Kas žino apie jį arba jį patį atsiliepti šiuo adresu Ant. Gražulis, Est. Burzaco, F. C. S. yra labai svarbus reikalas, išlaidos apmokėsiu.

OFICINA DE TRABAJO GRATUITA.

Darbininkams, darddaviams; duodamas darbas prie namų ruošos darbu ir prie įvairių kitų darbų, už suteikimą darbo neimame jokio užmokesnio.

URUGUAY 743 piso 1.
U. T. Plaza 41 9480.

PIRMA LIETUVIŲ KLINIKA

APTARNAUJAMA GYDYTOJŲ SPECIALISTŲ

Venerinės ligos: Blenoragija ir jos komplikacijos, išsiplėtimai prostatitis, gydoma moksliniai elektrolisis, uertroskopija. Sifilis (606 - 914) impotencija. Gydoma pigiai. Oda: Ache egzema, ulceris. Kvėpavimas: Džiova, asma, kroniškas bronchitis. Širdies ligos. Viduriai, virškinimas: Gydomi profesoriaus Paul iš Vienos. Ginekologija: Neštumo diagnozas nuo pirmos savaitės, gimdymai, matriz. Hemoroides: Išgydoma be operacijos ir be palikimo darbo. Gerklė nosis ausys: Tonsilų polipų operavimas, etc. Laboratorija analizavimui kraujo, šlapumo, Supranta lietuviškai. X SPINDULIAI — ULTRAVIOLETAI — DIATERMIJA INFRARAUDONI. PATARIMAI \$ 3.—

Priėmimas: nuo 10 - 12 ir 15 - 21. Šventėmis nuo 10 iki 12

ALMIRANTE BROWN 1015

NORINT PATAISYTI SAVO SKRYBELE

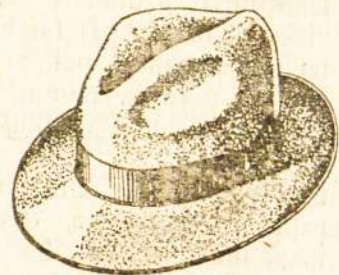
naują pasidaryti sulig paskutiniausios mados krepškis

657 DOMINGUEZ 657

Piñeyro, Avellaneda

maloma ir prosuojama kostiumai

- La Victoria -

CLINICA MEDICA

Atdara nuo 14 iki 17 val. vakaro

Direktorius Dr. ALFERAVICIUS

su diplomais iš Rusijos ir Argentinos Chirurgas Fiorito ligoninėj chirurgija moterų ligos, Spinduliai X ir spinduliavimas

Apziurejimas 5 pesai

CORRIENTES 1955 B. Aires U. T. 47-7746

Subvencija uždaviniai, 21 12, 55

Para Calzar Bien

Casa Rodriguez

Para Precios Económicos — Casa Rodriguez

Norint pigiai ir gražiai avėti, — kreiplis į Casa Rodriguez

Giribone 1070

Piñeyro

Pirma lietuvių soferiu mokykla

PILNAS KURSAS \$50. Egatu u Logista Capital

ir provincijose be iš ar kato apmokėjimo. Ir be jokio suspažinimo su gatvėmis, be to duoca darlą su vo mokiniams, ten kur jie nori arravinsis suradine darbo veltui

Visos 43 savųjų ir autobusų linijos pravažiuoja pro mūsų mokyklą
c. Veiytes 1789. (Puente Barracas) Buenos Aires
U. T. 21-0265